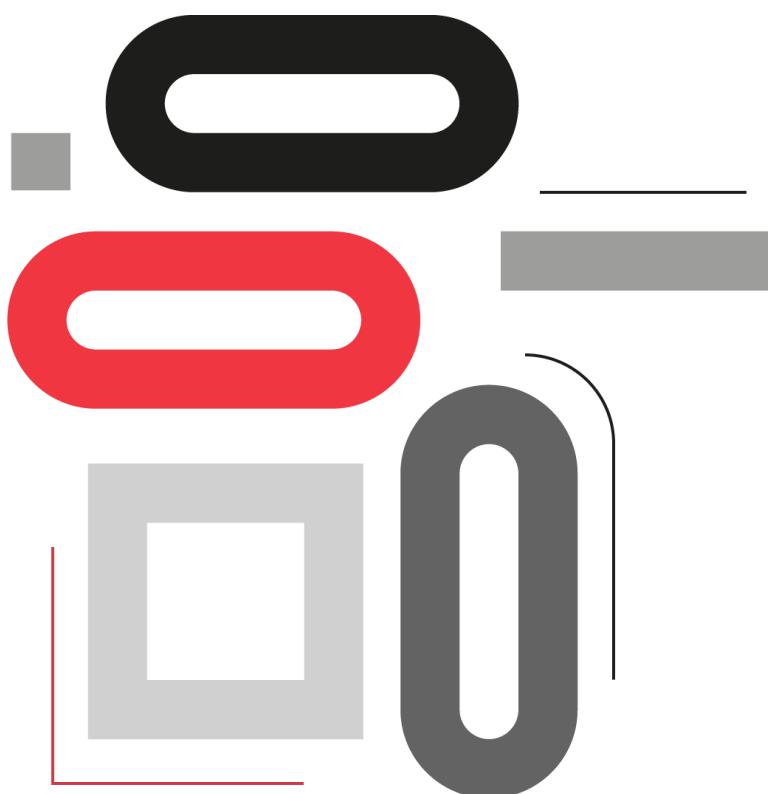

Závěrečná zpráva

Průběžné hodnocení DELTA 2

Obsah

1	Manažerské shrnutí.....	3
2	Úvod a metodika.....	5
3	Analýza průběžného hodnocení programu DELTA 2.....	7
3.1	Vyhodnocení aktuálního stavu naplňování stanovených cílů programu DELTA 2	7
3.2	Analýza realizace programu, hodnotícího procesu, přínosů a úskalí mezinárodní spolupráce	9
3.3	Analýza administrace programu DELTA 2.....	16
4	Závěry a doporučení.....	18

Seznam tabulek

Tabulka 1: Podrobnosti dotazníkových šetření DELTA 2	6
Tabulka 2: Skladba a počty řízených rozhovorů programu DELTA 2	6
Tabulka 3: Plnění indikátorů programu DELTA 2.....	7
Tabulka 4: Přínosy vyplývající ze spolupráce českých řešitelů s jejich zahraničním partnerem (možnost více odpovědí).....	11
Tabulka 5: Hlavní přínosy zahraničních řešitelů projektů z mezinárodní spolupráce s firmami a výzkumnými organizacemi z ČR (možnost více odpovědí)	11
Tabulka 6: Způsoby navázání spolupráce českých řešitelů projektů s jejich zahraničním partnerem	14
Tabulka 7: Způsoby navázání spolupráce zahraničních řešitelů projektů s firmami a výzkumnými organizacemi z ČR	14
Tabulka 8: Doporučení plynoucí z průběžné evaluace	18

Seznam grafů

Graf 1: Hodnocení odborné úrovně oponentských posudků (abs., n = 32)	10
Graf 2: Vliv výsledků projektů se zahraničním partnerem na parametry organizací (n = 32).....	13
Graf 3: Hodnocení realizace společného projektu (n = 29)	15
Graf 4: Pokračování spolupráce se zahraničním partnerem po skončení projektu (n = 31)	16

Seznam zkratk

TA ČR	Technologická agentura České republiky
VO	Výzkumná organizace
VS	Veřejná soutěž
IS VaVal	Informační systém výzkumu a vývoje a inovací
ISTA	Informační systém pro přípravu a správu výzkumných projektů TA ČR
GA ČR	Grantová agentura České republiky
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
RIV	Rejstřík informací o výsledcích (o výsledcích výzkumu, vývoje a inovací)
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s
NRB	Národní rozvojová banka, a. s

1 Manažerské shrnutí

Cílem průběžného hodnocení programu bylo zhodnotit, jak probíhá realizace programu DELTA 2, zda dochází k naplňování cílů, a jak náročná je jeho administrace. Na základě doložených zjištění navrhnout doporučení, která pomohou vylepšení programu ještě v průběhu implementace.

Hodnocení provedlo evaluačního oddělení TA ČR v období od května do prosince roku 2021, tzn. dva roky od vyhlášení 1. veřejné soutěže tohoto programu. V období realizace hodnocení probíhala 3. veřejná soutěž programu a hodnocení se tak zaměřuje zejména na zkušenosti z prvních dvou VS, ve kterých bylo podpořeno celkem 29 projektů mezinárodní spolupráce v aplikovaném výzkumu.

Domácí řešitelé navázali spolupráci s partnery z následujících lokalit: Brazílie, Vietnam, Čína, Jižní Korea, Izrael a Tchaj-Wan¹.

Hlavní zjištění průběžného hodnocení:

- Pozitivem programu DELTA 2 je jeho tematická flexibilita, která umožňuje zapojení výzkumných projektů z různých oborů.
- Program DELTA 2 je ojedinělý svým územním vymezením, částečný překryv vzniká rozšířením programu Eurostars-3 o Izrael a Jižní Koreu.
- Řešitelé na programu DELTA 2 oceňují reálné přínosy plynoucí z oboustranného sdílení špičkového know-how v aplikovaném výzkumu na mezinárodní úrovni.
- Tři čtvrtiny řešitelů vnímají negativní vliv pandemie covid-19 na realizaci jejich projektu, zejména v nemožnosti osobního kontaktu, zpoždění prací a dodávek materiálu a také omezení testování v laboratořích.
- Řešitelé, převážně z podniků, mají reálná očekávání v oblasti ekonomických přínosů z výsledků projektů, zástupci výzkumných organizací přínosy buď neočekávají či se k tomu nedokážou vyjádřit.
- Role státních institucí v navazování kontaktů mezi zahraničními řešiteli je spíše upozaděna, převládají kontakty na základě doporučení kolegů, setkání na konferencích, předešlé spolupráce či aktivní vyhledávání odpovídajícího partnera.
- Partnerské zahraniční agentury hodnotí spolupráci s TA ČR jako vynikající.
- Přibližně polovina českých řešitelů přesně ví, jak budou výsledky jejich projektu uplatněny v praxi, druhá část řešitelů zatím přesnou představu nemá.
- Hodnotící proces je zdouhavý a komplikovaný. Hodnocení probíhá odděleně na straně každého poskytovatele v mateřském jazyce. Odděleně je provedena formální kontrola i hodnocení projektů a až následně si spolupracující agentury předávají výsledky jednotlivých kroků hodnocení.
- Mnohá úskalí přináší změna bodovaných kritérií v hodnotícím procesu, a to jak pro následnou statistiku a srovnání v časové řadě mezi VS, tak i pro srozumitelnost ze strany hodnotitelů. Negativně je vnímán i vysoký počet bodovaných kritérií, který hodnocení prodlužuje a zesložituje.

¹ Využili tak, vyjma Kanady, všechny varianty spolupracujících lokalit, které program DELTA 2 prozatím umožnil. S partnery z Kanady neprošel v 1. VS jeden podaný projekt formální kontrolou a ve 2. VS nebyl vybrán k podpoře. V aktuální 3. VS jsou podány čtyři projekty.

TA ČR

Na základě těchto i dalších zjištění byla vypracována doporučení uvedená v závěru předloženého hodnocení. Vybraná prioritní doporučení jsou následující:

- Vytvořit TA ČR strategii zahraničního partnerství pro program DELTA 2 a navazující programy a na jejím základě nadále rozšiřovat počet zahraničních partnerských organizací v oblasti aplikovaného výzkumu.
- Zjednodušit administrativní náročnost programu přechodem na jeden společný návrh projektu za všechny spoluřešitele v anglickém jazyce. Požadované přílohy k návrhu projektu na národní úrovni (např. finanční výkazy) budou předkládány v mateřském jazyce.
- Snížit počet bodovaných kritérií v hodnotícím procesu. Hlavní část kritérií (3–5) bude totožná pro všechny programy TA ČR a minoritní část kritérií (2–3) bude specifická pro daný program.
- V průběhu realizace projektu v programu DELTA 2 a navazujících programech automaticky informovat řešitele (např. v notifikačním emailu o otevření Průběžné zprávy) o veškerých možnostech financování komercializace (např. EGAP, NRB apod.).
- Doplnit do zadávací dokumentace ujišťující informaci pro žadatele, že hodnotitelé jsou vázáni mlčenlivostí a jsou zodpovědní za škodu způsobenou únikem informací z návrhu projektu z jejich strany.

2 Úvod a metodika

Představení programu DELTA 2

Program DELTA 2 Technologické agentury ČR je zaměřen na mezinárodní spolupráci v aplikovaném výzkumu a inovacích českých podniků, výzkumných organizací a jejich zahraničních partnerů. Spolupráce je zaměřena na země mimo Evropský hospodářský prostor.

Doba trvání programu je naplánována na roky 2020 až 2025. První veřejná soutěž (VS) byla vyhlášena v roce 2019, druhá VS v roce 2020 a třetí v roce 2021. Následně se předpokládá vyhlášení veřejných soutěží v roce 2022 a 2023.

V programu jsou podporovány projekty zaměřené na konkrétní výstupy v aplikovaném výzkumu, které budou po svém ukončení uvedeny do praxe. Do projektu se mohou na české straně zapojit podniky a výzkumné organizace, přičemž jejich zahraniční partneři podávají komplementární návrhy projektů u příslušné zahraniční organizace. Pro získání podpory musí být projekty podpořeny současně českou i zahraniční stranou (zahraniční organizací v dané zemi).

Předpokládaná průměrná intenzita podpory je 74 % celkově za program. Předpokládaná maximální částka finanční podpory vynaložená na jeden projekt pro účastníky z ČR je 25 mil. Kč. Celkové výdaje ze státního rozpočtu na program jsou stanoveny na 1 225 mil. Kč. V první veřejné soutěži byly podpořeny projekty s celkovou podporou ve výši 237 mil. Kč a ve druhé s podporou ve výši 168 mil. Kč. V první a druhé veřejné soutěži bylo možné podat projekt s řešiteli z 11 různých zahraničních lokalit, konkrétně z Brazílie, Číny (Če-ťiang a Ťiang-su), Kanady (Alberta a Québec), Jižní Koreje, Izraele, Tchaj-wanu a Vietnamu.

Cíle průběžného evaluačního šetření

Průběžné hodnocení programu DELTA 2 bylo provedeno Evaluačním oddělením TA ČR. Zadání a konkrétní cíle hodnocení byly schváleny předsednictvem TA ČR dne 27. 5. 2021. Evaluace byla zahájena 1. 5. 2021 a finální verze Závěrečné zprávy včetně všech příloh byla dokončena do konce roku 2021 a následně předložena předsednictvu TA ČR. V evaluačním šetření jsou zahrnuty první dvě VS, třetí VS nebyla zahrnuta do hodnocení z důvodu jejího vyhlášení v druhé polovině roku 2021.

Hlavním cílem evaluace bylo zhodnotit, jak probíhá realizace programu DELTA 2, zda dochází k naplňování jeho cílů, a jak náročná je jeho administrace. Zjištění a doporučení plynoucí z této evaluace poslouží pro případnou úpravu již probíhajících veřejných soutěží, a také pro přípravu dalších VS, které budou vyhlašovány, či jako vstup pro přípravu a realizaci dalšího obdobného nástroje podpory.

Metodika evaluace

Pro zpracování evaluace byla použita kombinace kvantitativních a kvalitativních metod sběru a zpracování dat. Konkrétně dotazníkové šetření, polostrukturované rozhovory, desk research a rešerše dokumentů.

Do dotazníkového šetření byli zapojeni domácí řešitelé projektů, zahraniční řešitelé a zástupci zahraničních organizací (poskytovatelů). Šetření proběhlo on-line formou v průběhu července 2021. Počty oslovených respondentů a kompletně vyplněných dotazníků jsou uvedeny níže v tabulce:

Tabulka 1: Podrobnosti dotazníkových šetření DELTA 2

Dotazníkové šetření	Počet dotazníků		%
	odeslaných	vyplněných	
Domácí řešitelé – hlavní řešitelé projektu	56	34	57,1
Zahraniční organizace (partneři, agentury)	9	11	122,2*
Zahraniční řešitelé – osloveni skrze zahraniční organizace	52	25	48,2

**Ve 2 zahraničních organizacích vyplnili dotazník nad rámec 2 respondenti.*

Řízené polostrukturované rozhovory byly provedeny se čtyřmi cílovými skupinami: řešitelé projektů z ČR, nepodpořenými žadateli, hodnotiteli (zpravodaji a oponenty) a pracovníky TA ČR. Počty uskutečněných rozhovorů jsou uvedeny níže v tabulce:

Tabulka 2: Skladba a počty řízených rozhovorů programu DELTA 2

Dotazníkové šetření	Počet rozhovorů	Prezenčně/online
Hlavní řešitelé projektu	4	2/2
Nepodpoření žadatelé	3	3/0
Hodnotitelé	7*	3/4
Zástupci TA ČR	6	6/0

**4 zpravodajové, 3 oponenti*

Rozhovory uskutečnili členové evaluačního týmu v době od poloviny srpna do konce září 2021.

Desk research a rešerše dokumentů vycházely z programových dokumentů DELTA 2, z dosavadní statistiky a výsledků veřejných soutěží, standardních dat o projektech a uchazečích z IS VaVal a ISTA, dat z Helpdesku TA ČR, zápisů z jednání Rady programu DELTA 2 a rozhodnutí předsednictva TA ČR.

3 Analýza průběžného hodnocení programu DELTA 2

3.1 Vyhodnocení aktuálního stavu naplňování stanovených cílů programu DELTA 2

Statistické údaje o programu

Program DELTA 2 se nachází přibližně v polovině svého období (zkoumány byly první dvě z plánovaných pěti veřejných soutěží). V době tohoto hodnocení dosahuje průměrná intenzita podpory za program hodnoty 71,3 % oproti plánovaným 74 %. Minimální míra účastí podniků je v tuto chvíli 54,5 %, což převyšuje cílovou hodnotu 40 %. Dále není zcela jednoznačné, zda se podaří splnit cíl 100 podpořených projektů. Za první dvě veřejné soutěže bylo podpořeno celkem 29 projektů, pokud tedy bude rozsah podobný, lze očekávat konečný počet podpořených projektů v celém programu mírně nad 75.

Tabulka 3: Plnění indikátorů programu DELTA 2

	Indikátor	Cílová hodnota	Hodnota k 6. 12. 2021
1.	Průměrná intenzita podpory za program	74 %	71,3 %
2.	Minimální počet podpořených projektů	100	29
3.	Minimální míra úspěšně dokončených projektů	80 %	NA
4.	Minimální počet dosažených výstupů	200	123*, z toho dosažené: 13
5.	Minimální počet aplikovaných výstupů**	150	98*; z toho dosažené: 9
6.	Počet mezinárodní vazeb realizovaných mezi účastníky projektů v rámci programu***	350	143
7.	Minimální míra účasti podniků v rámci podpořených organizací v programu	40 %	54,5 %

*Plánované

**Výsledky dle RIV: patent, poloprovoz, ověřená technologie, užitný vzor, průmyslový vzor, prototyp, funkční vzorek a software.

*** D = Počet českých účastníků, M = Počet zahraničních účastníků, P = Projekty. Počet mezinárodní vazeb realizovaných mezi účastníky projektů v rámci programu = $\sum P(D * M)$.

Do programu DELTA 2 bylo podáno v prvních dvou VS celkem 76 návrhů projektů. V první veřejné soutěži bylo doporučeno k poskytnutí podpory 23 a ve druhé 22 návrhů projektů. Z obou veřejných soutěží se realizuje celkem 29 projektů.

Jaké typy témat jsou podporovány?

Program DELTA 2 není tematicky zaměřen, což dotazovaní respondenti vnímají jako jeho přednost. Široké zaměření bez větších omezení umožňuje volbu zvoleného tématu a partnerské organizace dle jejich priorit a zájmů. Na druhou stranu ovšem menší část řešitelů projektů uvedla, že není možné se vybraným lokalitám

a jejím organizacím vždy přizpůsobit a na naší národní úrovni dle jejich názoru chybí priority v oblasti VaV v kontextu mezinárodní spolupráce.

Jak zapadá program DELTA 2 do systému podpory mezinárodní spolupráce?

V hodnocení systému podpory mezinárodní spolupráce vystupuje program DELTA 2 jako ojedinělý z hlediska svého územního zaměření a širokého tematického zaměření. K možným překryvům programu DELTA 2 s jinými národními programy podpory mezinárodní spolupráce zatím nedochází (výjimkou je veřejná soutěž VES19 Izrael v rámci programu INTER-EXCELLENCE, konkrétně šlo o 3 projekty experimentálního vývoje).

V budoucnu ovšem může k překryvům DELTA 2 s jinými programy docházet, konkrétně s programy Eureka a Eurostars, které na národní úrovni administruje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). A to v důsledku rozšiřování možností koncových lokalit mezinárodní spolupráce. Ačkoliv byly tyto programy MŠMT na začátku zaměřeny spíše na základní výzkum a země EU, dnes se jejich zaměření rozšiřuje. Eureka umožňuje navázat spolupráci s organizacemi ze 41 států (včetně států Izrael, Kanada a Korejská republika). Eurostars a Eurostars 2 zase s organizacemi z EU, Izraele a Turecka. Takto vzniká překryv mezi programem DELTA 2 s výše zmíněnými programy ve spolupráci se státem Izrael, Kanadou a Korejskou republikou. Z tohoto důvodu se ukazuje jako nutné, aby riziko případných duplicit minimalizovala společná pracovní skupina TA ČR a MŠMT.

Z porovnání programu DELTA 2 s výše uvedenými programy od MŠMT vyplývá další významný rozdíl. Zatímco např. v projektové interaktivní databázi programu Eureka² je celkem 81 projektů spolupráce a všechny mají multilaterální charakter, tak všechny projekty v programu DELTA 2 jsou formou bilaterální spolupráce.

Největší přínosy programu DELTA 2 řešitelé projektů spatřují v možnosti mezinárodní spolupráce v aplikovaném výzkumu a sdílení špičkového know-how mezi výzkumníky. Další zmiňovanou kladnou stránkou programu je příležitost vybrat si partnerskou organizaci podle svého uvážení a v neposlední řadě finanční stránka podpory výzkumu. Mezi slabé stránky programu náleží, dle vyjádření pracovníků TA ČR, skutečnost, že hodnocení projektů a celkový reporting probíhá odděleně na české straně a na straně zahraničního partnera, tím pádem chybí informace o společném plnění projektu a o tom, jak probíhá spolupráce mezi českým a zahraničním partnerem. Podle názoru domácích řešitelů z podpořených podniků by mohla být intenzita podpory za program vyšší, než je stanovena ve schváleném programu.

² Informace dostupné např. zde: <https://www.eurekanetwork.org/project-database/?page=1&country=czech+republic&programme=eurostars>, <https://www.eurekanetwork.org/about-us/interactive-dashboard>.

3.2 Analýza realizace programu, hodnotícího procesu, přínosů a úskalí mezinárodní spolupráce

Jak funguje hodnotící proces projektů skrze VS, vyskytují se v něm problémy a nedostatky?

Tak jako v případě i ostatních programů, je klíčovou oblastí realizace programu DELTA 2 hodnotící proces návrhů projektů ve VS. Řešitelé projektů, hodnotitelé, i zástupci nepodpořených projektů hodnotí proces pozitivně. Přesto uvádí některé problematické oblasti.

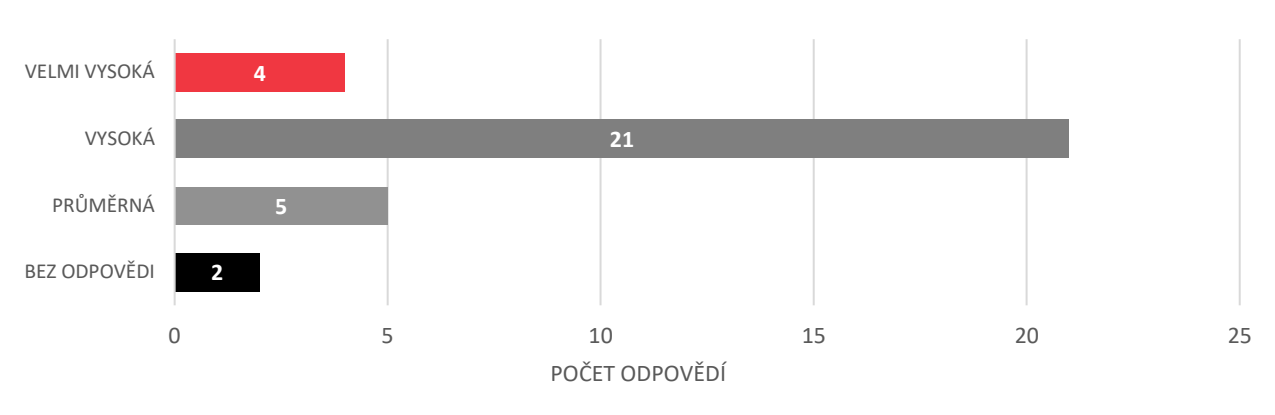
Za prvé: hodnocení návrhů projektů probíhá odděleně na české straně (hodnotitelé TA ČR) a na straně zahraniční (hodnotitelé a hodnotící procesy zahraničních poskytovatelů). Společná je pak pouze jedna část – tzv. common proposal. Celkově pak v českém návrhu projektu chybí více informací o zahraničním subjektu, a to stejné je zmiňováno i v průběhu realizace. Tento nedostatek by mohl být vyřešen společným návrhem projektu v angličtině, jednotné hodnocení návrhů projektů (jako v programu Lead Agency od GA ČR) a rovněž společný reporting v průběhu realizace celého projektu. Respondenti se shodují, že kompletní proces přípravy, hodnocení a implementace v anglickém jazyce by byl v budoucnu realizovatelný a zvládnutelný.

Za druhé: Celkový proces od podání návrhů projektu po podpis smlouvy je poněkud komplikovaný a především zdlouhavý. Oproti zákonnému minimu je delší soutěžní lhůta odůvodněna tím, že žadatelé musí koordinovat návrh projektu se zahraničním subjektem. Nadprůměrně dlouhá formální kontrola je způsobena nutností provést formální kontrolu na obou stranách. Celková délka formální kontroly se zahrnutím vyčkání na finální výsledky zahraničních partnerských agentur byla dle analýzy dokumentů 63 dní v případě první VS a až 99 dní v případě druhé VS. I přes tyto pochopitelné důvody je 174 dní (1. VS), respektive 201 dní (2. VS), od vyhlášení veřejné soutěže po rozhodnutí o výběru návrhů projektů dlouhá doba v kontextu aplikovaného výzkumu. Zdlouhavý je nejen hodnotící proces, ale dlouho trvá také dojednávání smluvních podmínek mezi řešiteli a podpis smluv. Tyto prodlevy však nejsou způsobeny ze strany TA ČR, ale především tím, že vše probíhá jak na straně domácí, tak i na straně zahraniční.

Pro úspěšné a včasné hodnocení návrhů projektů sehrává důležitou roli výběr oponentů a jejich přiřazení k adekvátním projektům podle jejich skutečné odbornosti. Specifikum u programu DELTA 2 je menší počet projektů, ale se širokým tematickým zaměřením. Z tohoto důvodu se vybírají konkrétní hodnotitelé pro konkrétní projekty, což je administrativně náročnější. Problematické je rovněž to, že pro některé specifické oblasti není dostatek hodnotitelů (požadovány jsou ke každému projektu 3 oponentské posudky). Avšak tři oponentské posudky místo zákonem vyžadovaných dvou a možnost Rady programu přidat návrhu projektu 20 bodů umožňuje spravedlivější hodnocení i právě v případě rozdílných posudků.

S oponentskými posudky mají možnost se seznámit v průběhu VS všichni uchazeči. Pozitivní zjištění z evaluačního šetření spočívá v tom, že celkově je odborná úroveň oponentských posudků vnímána řešiteli projektů pozitivně, dokládá to graf níže:

Graf 1: Hodnocení odborné úrovně oponentských posudků (abs., n = 32)

O poznání kritičtěji se vůči oponentským posudkům vymezili nepodpoření uchazeči, kteří upozorňovali zejména na skutečnost, že se mezi jednotlivými oponentskými posudky vyskytovaly rozdíly v hodnocení, jak u jednotlivých kritérií, tak i v celkovém vyjádření. I když se jednalo jen o jednotlivé případy, je tato skutečnost obzvláště citlivá s ohledem na fakt, že kromě řešitele se na návrhu projektu často podílel i spoluřešitel a na výsledek oponentního řízení se zájmem čekal zahraniční partner.

Řešitelé projektů a hodnotitelé k hodnotícímu procesu poskytli některé své náměty a doporučení, které mohou následně proces zjednodušit a zlepšit:

- Sjednotit hodnotící kritéria tak, aby byla shodná pro každou veřejnou soutěž a současně snížit jejich počet, např. pět fixních kritérií plus dvě další kritéria podle specifického zmaření VS.
- Hodnotitelé by uvítali více konkrétních údajů a informací o uplatnění výsledku výzkumu, např. tím, že by součástí návrhu projektu byly výsledky tržního průzkumu, či marketingová studie apod.
- Zvážit možnost pouze dvou oponentských posudků k hodnocení projektů a třetí posudek jen na vyžádání v případě, kdy se stávající posudky výrazně odlišují.

Jaké jsou přínosy a úskalí mezinárodní spolupráce v aplikovaném výzkumu podporované programem DELTA 2? Jak ovlivnila tuto spolupráci pandemie covid-19?

Pro mezinárodní spolupráci v aplikovaném výzkumu jsou důležité zkušenosti českých podniků a výzkumných organizací. V dotazníkovém šetření 78 % řešitelů uvedlo, že mají zkušenosti s mezinárodní spoluprací a zároveň tuto zkušenost dokládali konkrétním programem nebo formou spolupráce. Nejčastěji uváděné programy mezinárodní spolupráce byly: Eureka, DELTA, Inter-Excellence, Eurostars, Horizont 2020, KONTAKT II, TACIS, projekty Norských fondů aj. Bez zkušeností z mezinárodní spolupráce je 12,5 % řešitelů, kteří se rekrutují hlavně z malých a středních podniků.

Spolupráci s aktuálním zahraničním partnerem již před účastí v programu DELTA 2 deklarovalo jen 34 % řešitelů projektů. Přitom se mnohdy jednalo jen o spolupráci či kontakty na akademické úrovni. Většina řešitelů projektů navázala spolupráci se zahraničním partnerem až spolu s účastí v programu DELTA 2.

K tomu je třeba uvést skutečnost, že se zahraničním partnerem spolupracovala nebo ji znala některá ze spoluřešitelských organizací. Tato situace výrazně napomohla k navázání kontaktů domácího řešitele se zahraničním partnerem.

Důležitost programu DELTA 2 dokládá skutečnost, že bez této podpory by naprostá většina řešitelů projekt nerealizovala. Minorita řešitelů uvedla, že by projekt realizovala, ovšem pravděpodobně v omezeném rozsahu a v pozdějším termínu. Jako další alternativu zmínili, že by si zároveň počkali na možnost účasti v tomto nebo jiném mezinárodním programu.

Přínosy ze spolupráce se zahraničním partnerem čeští řešitelé projektů spatřují v mnoha aspektech. Nejvíce jsou ceněny benefity v oblasti přístupu k moderním technologiím a k vybaveným výzkumným pracovištím a k možnosti získání nových znalostí a zkušeností z výzkumné práce. Dále jsou zmiňovány zvýšení prestiže, proniknutí na cizí trhy, získání zkušeností z mezinárodní spolupráce a nové kontakty (viz Tabulka 4).

Tabulka 4: Přínosy vyplývající ze spolupráce českých řešitelů s jejich zahraničním partnerem (možnost více odpovědí)

Odpověď	Počet odpovědí (n = 30)
Přístup, dostupnost k unikátním, moderním technologiím, materiálům, technickým zařízením a výzkumným vybavením pracovišť	14
Získání nových poznatků, znalostí a zkušeností, odborný růst, know-how	14
Získání vyšší prestiže, povědomí a ocenění, jak osobní, tak případně i pro pracoviště řešitele	7
Proniknutí a prosazení se na cizích trzích	6
Získání nových zkušeností z mezinárodní spolupráce	5
Nové kontakty na univerzity a jiná výzkumná pracoviště	5

Zahraníční řešitelé projektů na stejnou otázku, ohledně přínosů z mezinárodní spolupráce s českými podniky a výzkumnými organizacemi, odpovídali pozitivně směrem k našim řešitelům a z jejich odpovědí je patrné, že spolupráci považují za přínosnou. Podrobněji níže v Tabulce 5.

Tabulka 5: Hlavní přínosy zahraničních řešitelů projektů z mezinárodní spolupráce s firmami a výzkumnými organizacemi z ČR (možnost více odpovědí)

Odpověď	Oblast/kategorie	Počet odpovědí (n = 51)
Profit z technologické úrovně a vyspělosti českých organizací, jejich moderního technického vybavení, možnosti kooperace, součinnosti a implementace v této oblasti	Technologie / technické vybavení	16
Získání znalostí a zkušeností z výzkumu a vývoje, sdílení znalostí, získání odborných schopností a dovedností, zvýšení odbornosti, odborná prestiž a věhlas	Znalosti/zkušenosti	16
Získání pozice, postavení na trhu, získání znalostí a zkušeností o trhu mimo vlastní území, ověření si tržních záměrů	Tržní pozice / trh	12
Vývoj nových výrobků a produktů, vývoj a zavedení nových technologií	Nové produkty/výrobky	7

Zahraniční řešitelé projektů si nejvíce cení na spolupráci s českými řešiteli profit z technologické úrovně našich podniků a výzkumných organizací a také získání znalostí a zkušeností z výzkumu a vývoje. Za důležitý, často frekventovaný přínos, je pokládáno získání praktických zkušeností z trhu mimo jejich okolní území, z trhu z ČR a z EU.

Na pomoc TA ČR v rozšíření zahraniční spolupráce nahlíží řešitelé zcela pragmaticky. Nejčastějším požadavkem bylo, aby v programu došlo k rozšíření o další evropské a mimoevropské země. Dále by řešitelé uvítali, aby TA ČR poskytovala kontakty na organizace a řešitele, kteří mají zájem o spolupráci s našimi výzkumnými pracovišti. TA ČR by také měla organizovat konference a semináře se zahraniční účastí k tématům programu DELTA 2.

Jednou z klíčových otázek mezinárodní spolupráce řešitelů v programu DELTA 2 je, zda měla pandemie covid-19 vliv na realizaci jejich společných projektů. Většina (78 %) řešitelů projektů se shoduje v tom, že pandemie covid-19 měla negativní vliv na realizaci jejich společného projektu. Nejčastěji byly uvedeny tyto skutečnosti:

- Zpoždění prací na projektu, omezení testování a prací v laboratořích.
- Nebylo možné uskutečnit osobní jednání/kontakty.
- Nebylo možné cestovat, chyběla praktická výměna poznatků a zkušeností.
- Zpožděné dodávky materiálů a zařízení.

Většina (87 %) zahraničních řešitelů odpověděla ve shodě s našimi řešiteli, že pandemie covid-19 měla negativní vliv na realizaci společných projektů a zmiňovala i shodné dopady.

Celkově z odpovědí řešitelů projektů nevyplývá, že by pandemie měla výrazně destruktivní dopad na průběh programu DELTA 2. Záměrů ve VS neubývá, komunikace v online prostředí a další zmíněné komplikace pochopitelně ztěžují situaci, ale řešení projektů pokračuje.

Jak je hodnocena odborná úroveň našich a zahraničních řešitelů, jaké budou očekávané výsledky z realizace projektů?

Čeští řešitelé projektů hodnotí odbornou úroveň zahraničních partnerů jako vysokou a dokládají to nejčastěji těmito výroky:

- Mají praktické, bohaté znalosti a zkušenosti.
- Disponují moderním technickým zázemím a přístrojovou vybaveností.
- Jejich výzkumná a vývojová základna je na vysoké úrovni.
- Mají vybudovanou pozici na trhu a propojenost na aplikační sféru.

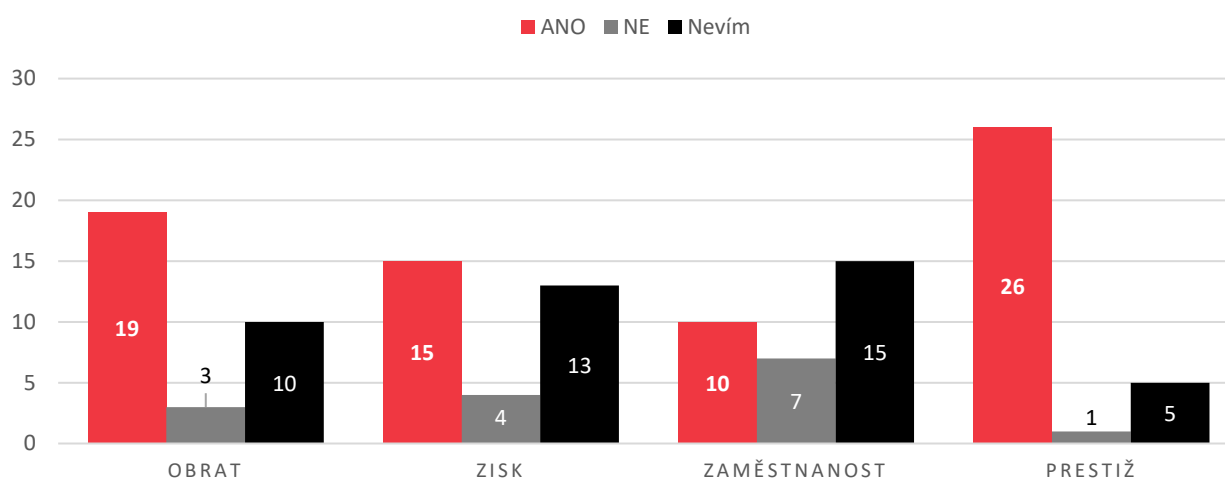
Rovněž hodnocení z druhé strany, tedy od zahraničních partnerů směrem k českým řešitelům, je pozitivní. Celkem 88 % zahraničních řešitelů označilo odbornou úroveň českých řešitelů jako vysokou a zbývajících 12 % jako průměrnou. Své hodnocení českých řešitelů dokládají nejčastěji těmito výroky:

- Jsou to přední odborníci ve svých oborech.
- Jsou velmi profesionální a jejich odborné znalosti jsou obrovským přínosem pro úspěch ve výzkumu.
- Vyznačují se velkou obětavostí a mají vysokou akademickou úroveň.

Slabé stránky zahraničních partnerů jsou našimi i zahraničními řešiteli na rozdíl od kladných stránek zmiňovány výrazně méně často. Naši řešitelé projektů uváděli, že zahraniční partneři žádné slabé stránky nemají, resp. nejde o nic zásadního. V jednotlivých případech zmínili např. nižší jazykové znalosti, mladý, nezkušený řešitelský tým, dlouhé schvalování dokumentů apod.

Reálný vliv výsledků projektů na zapojené organizace řešitelů v ekonomické rovině (obrat, zisk a zaměstnanost) deklaruje přibližně polovina řešitelů. Zbývající část řešitelů, hlavně z VO, přínosy prozatím neočekává nebo se k nim nevyjádřila. Podrobněji viz graf níže:

Graf 2: Vliv výsledků projektů se zahraničním partnerem na parametry organizací (n = 32)

Přibližně třetina řešitelů zmínila kromě prestiže i dopady na tržní příležitosti a technologické zdokonalení vlastních organizací, konkrétně jmenovali následující:

- prosazení se a upevnění na poměrně uzavřeném trhu;
- získání know-how, nových technologií a zkušeností;
- získání nových kontaktů na zahraniční pracoviště a partnery pro možnou spolupráci.

Jak probíhá spolupráce se zahraničními organizacemi/řešiteli při přípravě a realizaci projektu?³

Navázání spolupráce českých řešitelů s jejich zahraničními partnery proběhlo mnoha způsoby, dokládá to následující tabulka:

³ Pozn. Jedná se o navázání spolupráce, přípravu návrhu projektu, spolupráci v realizační fázi

Tabulka 6: Způsoby navázání spolupráce českých řešitelů projektů s jejich zahraničním partnerem

Odpovědi	Počet odpovědí (n = 25)
Na doporučení od spoluřešitele	8
Při setkání na konferenci, veletrhu či např. workshopu	7
Na základě dřívějších kontaktů, spolupráce, práce na projektech	7
Sami jsme partnera vyhledali, kontaktovali a domluvili se	5
Na základě kontaktů akademické sféry	3

Z uvedených způsobů je patrné, že navázání spolupráce se zahraničními partnery pro domácí řešitele bývá ve většině případů pomocí třetí strany. Sami si řešitelé partnera vyhledali jen v minimu případů.

Rovněž omezení související s pandemií covid-19 (účast na konferencích a veletrzích) do značné míry ztěžovalo v rámci druhé VS navazování kontaktů a spolupráci řešitelů se zahraničními partnery.

Z oslovených řešitelů projektů (n = 32) pouze jeden uvedl, že mu k navázání spolupráce se zahraničním partnerem pomohla realizace projektu v programu DELTA, jeden řešitel využil workshop pořádaný TA ČR a jeden uvedl pomoc od agentury CzechInvest. Z toho vyplývá, že role státních institucí v podpoře navazování kontaktů řešitelů se zahraničím je aktuálně druhořadá.

Zahraniční řešitelé projektů potvrdili mnohočetnost způsobů navázání spolupráce s českými podniky a výzkumnými organizacemi. Dokládá to jejich vyjádření v následující tabulce:

Tabulka 7: Způsoby navázání spolupráce zahraničních řešitelů projektů s firmami a výzkumnými organizacemi z ČR

Odpovědi	Počet odpovědí (n = 25)
Přes akademickou sféru, kontakty a spolupráci mezi univerzitami	8
Při setkání na konferenci, veletrhu či např. workshopu	6
Na základě dřívějších kontaktů, spolupráce, práce na projektech	3
Sami jsme partnera z ČR vyhledali, kontaktovali a domluvili se	3
Navázání spolupráce s českým partnerem na základě jeho návštěvy u nás	2
Člen týmu zahraničního řešitele studoval/pracoval v ČR	2
Česká strana nás sama oslovila	1
Pomocí prostředníka	1

Po navázání spolupráce se zahraničním partnerem započaly práce na přípravě projektu. Podle výsledků dotazníkového šetření u nás, v zahraničí a také z rozhovorů vyplývá, že návrh projektu připravovaly obě strany paralelně a koordinovaně. Zvolení pracovníci dílčí podklady konzultovali ve vlastním řešitelském týmu

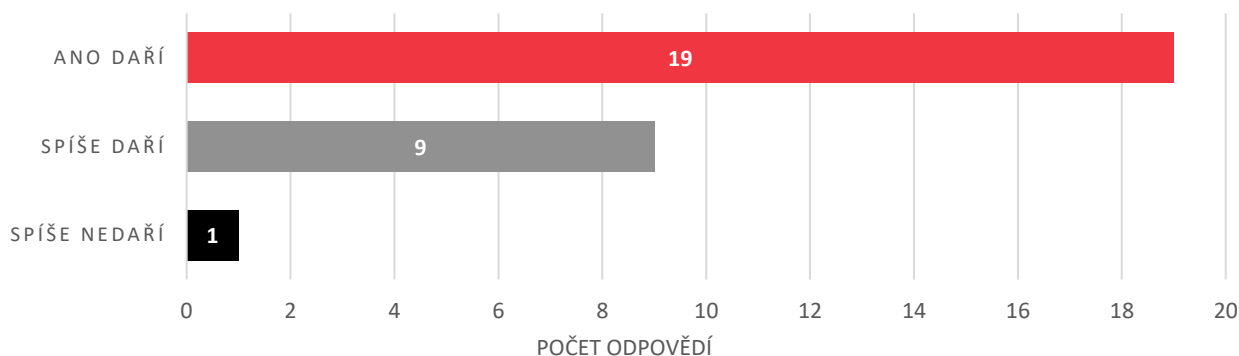
a následně se zahraničními partnery. Přitom si obě strany vyměňovaly podklady, dílčí části zpracovaných návrhů apod. Důležitá byla koordinace výzkumných prací a jejich návaznost. Výsledný návrh projektu byl přibližně z poloviny vypracován českými řešiteli a z poloviny zahraničním partnerem.

Spolupráce se zahraničními řešiteli úspěšně pokračuje v realizaci projektu a je různorodá dle jednotlivých zemí. Respondenti uvedli, že překážkami jsou především jiné kulturní zvyklosti, změny v harmonogramu v důsledku pandemie covid-19 a také to, že téměř veškerá komunikace musí probíhat v rámci online prostředí.

Z vyjádření zahraničních řešitelů vyplývá, že pro koordinaci prací byly nejvíce využívány emaily, videohovory a sdílené online nástroje MS Office / služby Google a/nebo další, osobní schůzky se uskutečnily jen výjimečně.

Realizace společných projektů je celkově hodnocena našimi řešiteli jako úspěšná, nicméně ne zcela bezproblémová, což dokládá následující graf:

Graf 3: Hodnocení realizace společného projektu (n = 29)

Z důvodů, které brání úspěšné realizaci společných projektů, je v naprosté většině případů na vině pandemická situace, která má za následek zpoždění v realizaci plánovaných úkolů. Řešitelé projektů očekávají, že dojde ke schválení posunutých termínů a všechny úkoly budou dodatečně splněny.

Pozitivně je rovněž hodnocena spolupráce řešitelů projektů s TA ČR. Celkem 75 % řešitelů projektů označilo tuto spolupráci jako velmi dobrou. Záporná vyjádření jsme nezaznamenali. Nejčastějším požadavkem řešitelů projektů směrem k TA ČR bylo, aby **došlo v programu k rozšíření počtu spolupracujících agentur z dalších evropských a mimoevropských zemí**. V pořadí následovala potřeba řešitelů, aby TA ČR poskytovala kontakty na organizace a řešitele, kteří mají zájem o spolupráci s našimi výzkumnými pracovišti a více organizovala konference a semináře se zahraniční účastí k tématům programu DELTA 2.

Partnerské zahraniční agentury hodnotí spolupráci s TA ČR v porovnání s jinými agenturami jako vynikající (v 73 %). Na zaměstnancích Technologické agentury ČR si cení jejich profesionality, dobré organizace a zejména rychlosti s jakou reagují. Např. zástupci japonské agentury ocenili podobnost ve filosofii financování výzkumu a vývoje.

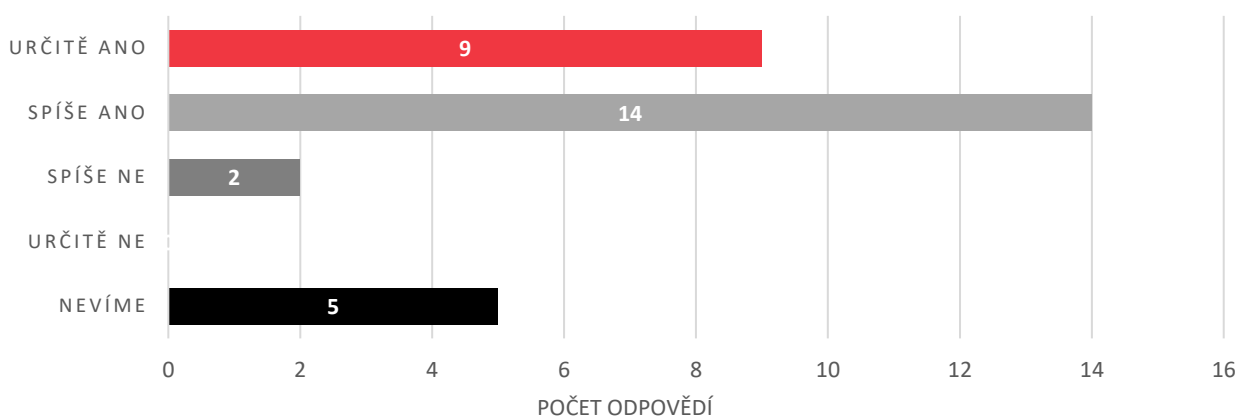
3.3 Analýza administrace programu DELTA 2

Jakým způsobem budou sdíleny a implementovány výstupy/výsledky projektů?

Klíčovým kritériem úspěšnosti projektu aplikovaného výzkumu je, jak se podaří implementovat jeho výsledky do praxe. Přibližně polovina řešitelů projektů zná a uvádí budoucí uživatele výsledků. U podniků je to vlastní firma a u výzkumných organizací to obvykle bývá spoluřešitelský podnik, kterému daná VO plánuje předat výsledky společného výzkumu. **Druhá polovina řešitelů přesně neví, kdo bude uživatelem jejich výsledků, zná jen širší okruh možných budoucích uživatelů a předpokládá, že bude výsledky projektu nabízet k širšímu užití.** Tento postup je charakteristický zejména pro výzkumné organizace.

Dalším pohledem na uplatnění výsledků projektů v praxi je časové hledisko. **Méně než polovina řešitelů projektů uvádí, že výsledky projektu budou rychle, hned po jeho ukončení, uplatněny v praxi. Více než polovina řešitelů předpokládá, že uplatnění výsledků projektů si vyžádá delší dobu.** Z tohoto důvodu také většina řešitelů projektů už nyní uvažuje o tom, že spolupráce se zahraničním partnerem bude pokračovat i po skončení projektu (viz graf níže).

Graf 4: Pokračování spolupráce se zahraničním partnerem po skončení projektu (n = 31)

Nejčastějšími důvody pro pokračování spolupráce je komercializace stávajících výsledků a navazující výzkumné projekty, o nichž uvažují obě strany.

Jaká je náročnost administrace programu a jaké jsou největší obtíže spojené s administrací?

Náročnost administrace projektů v rámci programu je řešiteli hodnocena jako přiměřená, a to jak ve srovnání s ostatními programy od TA ČR, tak i dalších poskytovatelů. Pozitivně je oceňován informační systém ISTA, největší potíže mají zejména prvožadatelé se splněním všech podmínek zadávací dokumentace.

Pro pracovníky TA ČR je náročným úkolem skloubení harmonogramu našich a zahraničních řešitelů, každá strana může mít jiný harmonogram, jiné lhůty. Hodnotící proces návrhů projektů je zároveň velmi dlouhý a obě strany, česká i zahraniční, si musí jednotlivé materiály předávat a vzájemně se informovat, což celý průběh zdržuje a komplikuje. Řešením by mohlo být společné mezinárodní hodnocení a společný reporting v anglickém jazyce.

T A Č R

O realizaci společných projektů má TA ČR informace z průběžných zpráv, pokud ovšem dojde k nějaké komplikaci či nefunkčnosti, dozvídá se to poskytovatel zpravidla až v samotném konci projektu při Závěrečném oponentním řízení. Indikací většinou bývá nedodání některých výstupů. Ideální by v této situaci bylo, aby řešitelé projektů, v případě přerušení komunikace ze strany zahraničního partnera, informovali neprodleně TA ČR a ta se jim pokusí pomoci přes zahraniční partnerskou agenturu. Řešitelé by zároveň do průběžné zprávy měli přidat informaci o posledním datu komunikace se zahraničním partnerem a zda je komunikace v pořádku.

Všichni dotazovaní respondenti se nám také vyjádřili k jazykovým záležitostem projektové dokumentace. Z odpovědí řešitelů projektů, hodnotitelů i pracovníků TA ČR je patrná snaha o zjednodušení administrativy, tzn. vést co nejvíce dokumentů v jednom jazyce, tzn. v angličtině. Na druhou stranu ale uvádějí, že některou dokumentaci (např. účetnictví) je třeba mít z hlediska právních požadavků v mateřském jazyce. Současný formát programu DELTA 2, kdy národní přihlášky jsou v mateřském jazyce a Common Proposal v angličtině, pokládají vzhledem k platné legislativě za rozumný, nicméně administrativně náročný. Navíc někteří hodnotitelé upozornili na to, že nemají dostatek informací o zahraničním partnerovi v návrhu projektu.

Obdobně jako v případě projektové dokumentace, nepadá mezi řešiteli jednoznačný názor, zda podávat pouze jednu zprávu o realizaci projektu / zda realizovat projekt v jednom jazyce. Přibližně jedna polovina řešitelů projektů je pro a druhá proti.

Odpůrci jednoho systému realizace poukazují na rozdílnosti projektových přihlášek u národních dotačních organizací, kulturních zvyklostí a pravidel mezi zeměmi. TA ČR a dotační organizace zahraničních partnerů mají na řešitele rozdílné požadavky.

Příznivci jedné zprávy argumentují, že by společná zpráva pomohla k ujasnění dosažených výsledků a v budoucnu k rozvržení navazujících prací na projektu. Uvádějí, že v některých mezinárodních programech to už takto funguje. Zároveň si rovněž uvědomují, že by se musely změnit formální předpisy a podmínky těchto dotačních agentur, které vyžadují schválení závěrečných zpráv v národním jazyce.

4 Závěry a doporučení

Výsledky vlastní evaluace jsou shrnuty v tab. 8 v podobě závěrů a doporučení. Tato doporučení vznikla na základě ověření všech zjištění z jednotlivých podkladových šetření se všemi dotčenými skupinami aktérů. Doporučení se týkají různých částí realizace a administrace programu DELTA 2 a míří tak na různé skupiny aktérů. Priorita vypovídá o závažnosti jednotlivých doporučení a o důrazu na jejich zapracování i z hlediska času a pohybuje se na škále 1 až 5, kde 1 = nejvyšší priorita. Implementace navržených doporučení by měla zjednodušit a zefektivnit program DELTA 2 a pomoci úspěšnému dosažení cílů programu.

Tabulka 8: Doporučení plynoucí z průběžné evaluace

Závěr	Doporučení	Priorita	Cílová skupina
Počet partnerství se zahraničními agenturami je nízký z důvodu velkých nároků na personální kapacity při řízení mezinárodní spolupráce. Není tak využit potenciál programu DELTA 2, který umožňuje spolupracovat výzkumníkům po celém světě. Neexistuje strategický dokument upravující směřování zahraničního partnerství v programu DELTA 2.	Vytvořit v TA ČR strategii zahraničního partnerství pro program DELTA 2 a navazující programy a na jejím základě nadále rozšiřovat počet zahraničních partnerských organizací v oblasti aplikovaného výzkumu. Toto doporučení je podmíněno navýšením kapacit kanceláře TA ČR.	1	TA ČR
Řešitelé i partnerské agentury by uvítali více matchmakingových aktivit pro navázání mezinárodních kontaktů, na které však nemá TA ČR aktuálně časové kapacity. Zástupci TA ČR mají zkušenosti se zahraničními misemi pod záštitou jiných státních institucí, které byly přínosné.	Aktivně navazovat spolupráci s dalšími organizačními složkami státu a připojovat se k jejich zahraničním misím (např. CzechInvest, CzechTrade apod.) ve snaze navázat nové či prohloubit stávající spolupráce na mezinárodní úrovni v oblasti aplikovaného výzkumu, a to jak mezi agenturami, tak řešiteli.	3	TA ČR
Doba hodnocení návrhů projektů ve VS programu DELTA 2 je výrazně delší než u jiných programů. Důvodem je oddělené hodnocení projektu na úrovni každého poskytovatele zapojených řešitelů. Hodnotící proces by byl výrazně zkrácen sjednocením pod jeden orgán.	Zavést hodnotící proces na principu tzv. Lead Agency, kdy je návrh projektu předkládán pouze jedné vybrané agentuře pro danou veřejnou soutěž. Tato agentura zajistí hodnotící proces a další národní agentuře zašle výsledky hodnocení, které pro ni slouží jako podklad pro rozhodnutí o podpoře.	3	TA ČR, partnerské agentury
Hodnotící proces může být zjednodušen snížením počtu bodovaných kritérií v návrhu projektu. Tento krok navrhuje hodnotitelé, řešitelé a je to také dlouhodobou snahou TA ČR i v případě dalších programů.	Snížit počet bodovaných kritérií v hodnotícím procesu. Hlavní část kritérií (3-5) bude totožná pro všechny programy TA ČR a minoritní část kritérií (2-3) bude specifická pro daný program nebo v případě objektivních důvodů pro danou VS.	1	TA ČR
Program Eurostars postupně rozšiřuje možnosti destinací mezinárodní spolupráce a současně už se neorientuje pouze na základní výzkum, čímž dochází k překryvům	Zjednodušit a zpřehlednit mezinárodní spolupráci v aplikovaném výzkumu pro české řešitele. Jednou z možností je implementovat program Eurostars pod zodpovědnost TA ČR.	2	Vláda ČR

s programem DELTA. Řešitelé v programu DELTA 2 by uvítali možnost mezinárodní spolupráce také s evropskými partnery.			
Přestože se jedná o výjimečné případy, dostali se čeští řešitelé do situace, kdy s nimi přestal zahraniční partner komunikovat. Tato apatie může vyvolat odpor pro budoucí zahraniční spolupráci českých výzkumníků.	Informovat řešitele projektů, že v případě přerušení komunikace ze strany zahraničního partnera mají informovat TA ČR a ta se jim pokusí pomoci přes zahraniční partnerskou agenturu. Do průběžné zprávy by měli řešitelé přidat informaci o posledním datu komunikace se zahraničním partnerem a zda je komunikace v pořádku.	2	TA ČR
Sdílení zkušeností českých řešitelů s řešiteli ze zahraničí v programu DELTA a DELTA 2 je vhodný nástroj pro jejich připravenost na situace během přípravy projektů a během jejich realizace.	V případě zájmu řešitelů zorganizovat workshop, na kterém si mohou řešitelé programu DELTA a DELTA 2 vyměnit zkušenosti, jak řešit a předcházet nedostatečné komunikaci ze strany zahraničního partnera (případně další nesnáze).	2	TA ČR
Řešitelé mají pouze obecnou představu užití a komercializace výstupů projektů. Často má přesnější představu spolurešitelský podnik.	V průběhu realizace projektu v programu DELTA 2 a navazujících programech automaticky informovat řešitele (např. V notifikačním emailu o otevření Průběžné zprávy) o veškerých možnostech financování komercializace (např. EGAP, NRB apod.).	1	TA ČR
Respondenti v dotaznících i rozhovorech uvedli, že jim účast v programu DELTA 2 přinese pozitivní ekonomické dopady i přínosy v otázkách prestiže a know how.	Vyhodnotit cca za 3 roky, jestli deklarované pozitivní dopady a výsledky projektů opravdu nastaly, a to i kvantitativně.	2	TA ČR
Žadatelé v programu DELTA 2 uvedli obavy nad podrobným sdělením svého výzkumného záměru v návrhu projektu. Informace, že jsou hodnotitelé vázáni mlčenlivostí vůči informacím z návrhů projektů, není nikde oficiálně uvedena.	Doplnit do zadávací dokumentace a dokumentů souvisejících s vyhlášením VS ujistující informaci pro žadatele, že hodnotitelé jsou vázáni mlčenlivostí a jsou zodpovědní za škodu způsobenou únikem informací z návrhu projektu z jejich strany.	1	TA ČR
V programu DELTA 2 jsou prozatím podpořeny projekty bilaterální zahraniční spolupráce, přestože program umožňuje i podporu multilaterální zahraniční spolupráce v aplikovaném výzkumu. Řešitelé projektů uvedli, že by možnost multilaterální spolupráce uvítali.	V zadávací dokumentaci uvést, že žadatelé mohou podávat projekty multilaterální spolupráce v programu DELTA 2.	2	TA ČR
Návrhy projektů, které mají kvalitně zpracovaný tržní průzkum jsou obecně kvalitně zpracované a dobře připravené. Hodnotitelé by uvítali více informací o uplatnění výsledků výzkumu, např. zakomponováním výsledků tržního průzkumu.	Do zadávací dokumentace doplnit doporučení pro řešitele, aby návrh projektu doplnili o vypracování tržního průzkumu.	2	TA ČR

Řešitelé i partnerské agentury by uvítali více matchmakingových aktivit pro navázání mezinárodních kontaktů, na které však nemá TA ČR aktuálně časové kapacity. Zástupci TA ČR mají zkušenosti se zahraničními misemi pod záštitou jiných státních institucí, které byly přínosné.	Aktivně navazovat spolupráci s dalšími organizačními složkami státu a připojovat se k jejich zahraničním misím (např. CzechInvest, CzechTrade apod.) ve snaze navázat nové či prohloubit stávající spolupráce na mezinárodní úrovni v oblasti aplikovaného výzkumu, a to jak mezi agenturami, tak řešiteli.	3	TA ČR
Proces od podání návrhu projektu do podpisu smluv je velmi zdouhavý a komplikovaný, což je mimo jiné způsobeno nutností předkládat návrh projektu každé agentuře v mateřském jazyce řešitele. Varianta jednoho společného návrhu projektu v anglickém jazyce je pozitivně vnímána všemi zainteresovanými stranami.	Zjednodušit administrativní náročnost programu přechodem na jeden společný návrh projektu za všechny spoluřešitele v anglickém jazyce. Požadované přílohy k návrhu projektu na národní úrovni (např. finanční výkazy) budou předkládány v mateřském jazyce.	1	TA ČR, partnerské agentury
Doba hodnocení návrhů projektů ve VS programu DELTA 2 je výrazně delší než u jiných programů. Důvodem je oddělené hodnocení projektu na úrovni každého poskytovatele zapojených řešitelů. Hodnotící proces by byl výrazně zkrácen sjednocením pod jeden orgán.	Zavést hodnotící proces na principu tzv. Lead Agency, kdy je návrh projektu předkládán pouze jedné vybrané agentuře pro danou veřejnou soutěž. Tato agentura zajistí hodnotící proces a další národní agentuře zašle výsledky hodnocení, které pro ni slouží jako podklad pro rozhodnutí o podpoře.	3	TA ČR, partnerské agentury
Hodnotící proces může být zjednodušen snížením počtu bodovaných kritérií v návrhu projektu. Tento krok navrhují hodnotitelé, řešitelé a je to také dlouhodobou snahou TA ČR i v případě dalších programů.	Snížit počet bodovaných kritérií v hodnotícím procesu. Hlavní část kritérií (3-5) bude totožná pro všechny programy TA ČR a minoritní část kritérií (2-3) bude specifická pro daný program nebo v případě objektivních důvodů pro danou VS.	1	TA ČR
Program Eurostars postupně rozšiřuje možnosti destinací mezinárodní spolupráce a současně už se neorientuje pouze na základní výzkum, čímž dochází k překryvům s programem DELTA. Řešitelé v programu DELTA 2 by uvítali možnost mezinárodní spolupráce také s evropskými partnery.	Zjednodušit a zpřehlednit mezinárodní spolupráci v aplikovaném výzkumu pro české řešitele. Jednou z možností je implementovat program Eurostars pod zodpovědnost TA ČR.	2	Vláda ČR
Přestože se jedná o výjimečné případy, dostali se čeští řešitelé do situace, kdy s nimi přestal zahraniční partner komunikovat. Tato apatie může vyvolat odpor pro budoucí zahraniční spolupráci českých výzkumníků.	Informovat řešitele projektů, že v případě přerušení komunikace ze strany zahraničního partnera mají informovat TA ČR a ta se jim pokusí pomoci přes zahraniční partnerskou agenturu. Do průběžné zprávy by měli řešitelé přidat informaci o posledním datu komunikace se zahraničním partnerem a zda je komunikace v pořádku.	2	TA ČR
Sdílení zkušeností českých řešitelů s řešiteli ze zahraničí v programu DELTA a DELTA 2 je vhodný nástroj pro jejich připravenost na situace během přípravy projektů a během jejich realizace.	V případě zájmu řešitelů zorganizovat workshop, na kterém si mohou řešitelé programu DELTA a DELTA 2 vyměnit zkušenosti, jak řešit a předcházet nedostatečné komunikaci ze strany	2	TA ČR

	zahraničního partnera (případně další nesnáze).		
Řešitelé mají pouze obecnou představu užití a komercializace výstupů projektů. Často má přesnější představu společník podnik.	V průběhu realizace projektu v programu DELTA 2 a navazujících programech automaticky informovat řešitele (např. V notifikačním emailu o otevření Průběžné zprávy) o veškerých možnostech financování komercializace (např. EGAP, NRB apod.).	1	TA ČR
Respondenti v dotaznících i rozhovorech uvedli, že jim účast v programu DELTA 2 přinese pozitivní ekonomické dopady i přínosy v otázkách prestiže a know how.	Vyhodnotit cca za 3 roky, jestli deklarované pozitivní dopady a výsledky projektů opravdu nastaly, a to i kvantitativně.	2	TA ČR
Žadatelé v programu DELTA 2 uvedli obavy nad podrobným sdělením svého výzkumného záměru v návrhu projektu. Informace, že jsou hodnotitelé vázáni mlčenlivostí vůči informacím z návrhů projektů, není nikde oficiálně uvedena.	Doplnit do zadávací dokumentace a dokumentů souvisejících s vyhlášením VS ujišťující informaci pro žadatele, že hodnotitelé jsou vázáni mlčenlivostí a jsou zodpovědní za škodu způsobenou únikem informací z návrhu projektu z jejich strany.	1	TA ČR
V programu DELTA 2 jsou prozatím podpořeny projekty bilaterální zahraniční spolupráce, přestože program umožňuje i podporu multilaterální zahraniční spolupráce v aplikovaném výzkumu. Řešitelé projektů uvedli, že by možnost multilaterální spolupráce uvítali.	V zadávací dokumentaci uvést, že žadatelé mohou podávat projekty multilaterální spolupráce v programu DELTA 2.	2	TA ČR
Návrhy projektů, které mají kvalitně zpracovaný tržní průzkum jsou obecně kvalitně zpracované a dobře připravené. Hodnotitelé by uvítali více informací o uplatnění výsledků výzkumu, např. zakomponováním výsledků tržního průzkumu.	Do zadávací dokumentace doplnit doporučení pro řešitele, aby návrh projektu doplnili o vypracování tržního průzkumu.	2	TA ČR